

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1:

Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE privind plata integrală a contribuției financiare restante a României pentru perioada 2019-2022 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA)

Secțiunea a 2-a:

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Proiectul este inițiat de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării.

2.2 Descrierea situației actuale

România a devenit cel de-al 19-lea stat membru al Agenției Spațiale Europene în luna decembrie 2011. Conform **Legii nr. 262/2011** pentru ratificarea Acordului dintre România și Agenția Spațială Europeană (ESA) privind aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și termenii și condițiile aferente, contribuția financiară a României se suportă integral de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID), iar Agenția Spațială Română (ROSA) este autoritatea desemnată să reprezinte România în aplicarea Acordului, informând constant MCID cu privire la obligațiile financiare pe care România le are față de ESA.

Conducerea curentă a ESA este realizată de către Consiliul ESA, care se întrunește trimestrial, și este compus din cele 22 de state membre, iar conducerea la nivel superior se realizează de către Consiliul ESA la nivel ministerial, care se întrunește cu o periodicitate de 2-3 ani, unde delegațiile sunt conduse de către miniștrii însărcinați cu spațiul - de regulă miniștrii cercetării, științei, tehnologiei.

Modul de angajare și plată al contribuției financiare naționale către ESA este stabilit prin Legea nr. 262/2011 și prin Convenția ESA. Sunt două tipuri de contribuții, fixă (denumită obligatorie) și pentru programe (denumită opțională pentru că fiecare țară își determină calitativ și cantitativ programele și misiunile spațiale la care participă).

Contribuția fixă este stabilită prin lege și se calculează ca proporție din venitul național net între cele 22 de state membre, României revenindu-i aproximativ **1%**. Aceasta reprezintă costurile generale de administrare, programele de cercetare fundamentală și costurile asociate Centrului Spațial European din Guyana Franceză fiind plătită anual conform Legii nr. 262/2011.

Contribuția pe programe reprezintă cota de participare la fiecare dintre programele și misiunile spațiale multianuale ale ESA, selectate de România și aprobate. Miniștrii negociază și angajează participarea pe programe multianuale cu diverse durate și distribuții de costuri. Este angajată o sumă totală, distribuția pe programe fiind aprobată de miniștrii conform negocierilor și sugestiilor făcute de Agenția Spațială Română, având în vedere și menținerea contribuției totale a României la nivelul procentajului de 1% din bugetul total ESA. Din derularea

fiecărui program rezultă contribuțiile anuale ale României care sunt calculate ulterior Consiliului la nivel ministerial și vor fi confirmate prin Hotărâre a Guvernului României.

Angajarea participării la programe de către România în cadrul Consiliilor ESA, la nivel ministerial din anii 2012, 2014, 2016, 2019 s-a făcut în limita sumelor prevăzute în memorandumurile de participare.

În **perioada 2013 - martie 2022**, conform bazei de date a ESA, au fost încheiate contracte în România în valoare de **140 M Euro**. În perioada 2013-2018 contribuțiile au fost achitate integral în valoare de **162.6 M Euro**. În perioada **2019-2022**, pentru care contribuțiile au fost achitate parțial în valoare de **51.4 M Euro** (în principal contribuțiile obligatorii), au fost încheiate contracte în valoare de **74.8 M Euro**, suma reîntoarsă în România fiind cu **31,28% mai mare** decât suma plătită pentru aceeași perioadă.

Participarea la programele ESA este în măsură să aducă valoare adăugată crescută atât în termeni economici cât și de recunoaștere și prestigiu pentru capacitățile științifice și industriale românești implicate. Sumele transferate la ESA sunt utilizate pentru finanțarea contractelor care se încheie direct între entitățile naționale și ESA. Bugetului ESA este multianual, fapt ce determină ca sumele transferate să poată fi utilizate pe toată perioada de valabilitate a contractelor.

ESA funcționează după **principiul fair-return**:

- contribuția financiară a României se poate returna integral în țară sub formă de contracte încheiate între ESA și persoane juridice române;
- proprietatea intelectuală/industrială rămâne în România.

În prezent, sunt înregistrate și admise pentru a încheia contracte cu ESA mai mult de 294 de entități românești (private și de stat, din industrie, cercetare și universități). Acestea au încheiat mai mult de 250 de contracte în ultimii 4 ani.

Prin programele ESA s-a obținut un retur al **contribuției naționale în jurul valorii de 86%** pentru perioada în care contribuția a fost achitată, capacitățile naționale permițând **creșterea la 100%**, acest retur fiind superior celui obținut în programul de cercetare și inovare ale Uniunii Europene.

ESA garantează statelor membre care au încheiat perioada de tranziție un retur minim de 93%. Pentru Statele care au dificultăți în a atinge acest coeficient de retur, se instituie un Task Force pentru Politică Industrială, luându-se măsurile de sprijin adecvate. România încheie perioada de tranziție în iulie 2022.

Se poate aprecia că, în prezent, **investiția în programele ESA este dintre cele mai eficiente, fondurile fiind cheltuite integral în țară**. Practic, fondurile de cercetare-dezvoltare sunt alocate de ESA către entitățile naționale de cercetare-dezvoltare pentru realizarea de programe spațiale europene, riscurile fiind minime, iar ritmicitatea obținerii rezultatelor optima, eficiența managementului ESA fiind confirmată începând cu 1976.

Sumele alocate prin ESA pot fi utilizate integral de către institutele de cercetare naționale, de către universități și companii de înaltă tehnologie românești pentru a permite accesul organizațiilor din România la tehnologiile din patrimoniul ESA în vederea dezvoltării și promovării de capacități naționale de cercetare, educaționale și industriale în domeniile spațial, aeronautic, securitate și domenii conexe.

Prin Legea nr. 262/2011, România a ratificat Acordul dintre România și Agenția Spațială Europeană (ESA) privind aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și termenii și condițiile

aferente, semnat la București la 20 ianuarie 2011, pentru aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene, semnată la Paris la 30 mai 1975, pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și Agenția Spațială Europeană privind protecția și schimbul de informații clasificate, semnat la Paris la 19 august 2002.

Potrivit **art. 5 din Legea nr. 262/2011**: ”Art. 5. - (1) *Începând cu anul 2011, contribuția financiară a României se suportă integral de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului - Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică, în limita prevederilor bugetare aprobate.*

(2) *La nivelul anului 2011, contribuția financiară a României în calitate de stat membru este de 5,7 milioane euro, reprezentând participarea entităților din România la programele obligatorii ale ESA, la care se adaugă plata specială de aderare în valoare de 3,6 milioane euro (conform art. 3 din Acord) - echivalentul în lei la cursul Băncii Naționale a României din data efectuării plății. Plata contribuției obligatorii începând cu anul 2012 se efectuează anual, valoarea fiind ajustată în conformitate cu metodologia aplicată statelor membre, prevăzută la art. XIII pct. 1 din Convenția ESA.*

(3) Contribuția financiară pentru programele opționale ale ESA, calculată conform art. XIII pct. 2 din Convenția ESA, va fi stabilită prin hotărâre a Guvernului.”

Începând cu 1 iulie 2018, din cauza neefectuării plăților în anul precedent, România a pierdut dreptul de vot în cadrul Consiliului Și Comitetelor de program ESA, generându-se un precedent periculos cu efecte imprevizibile asupra mediului industrial și tehnologic național în domeniul spațial și conexe. Se periclitează astfel participarea tehnologiei și industriei naționale în cadrul programelor spațiale europene, întrerupându-se astfel un proces în evoluție, după eforturi de mai mult de două decenii.

România **nu a achitat** contribuția pe programe corespunzătoare perioadei 2019-2022, suma restantă fiind în valoare de **102.263.517,89 euro**, reprezentând **521.543.941 lei**, astfel:

Anul	Factura ESA	Valoare factură	Restanțe
2019	434(2018)CU1 2019 ROMÂNIA OP 141(2019)CU2 2019 ROMÂNIA OP 275(2019)CU3 2019 ROMÂNIA OP	14.906.338,8 euro 14.906.338,8 euro 7.454.288,4 euro	1.069.169,8 euro 14.906.338,8 euro 7.454.288,4 euro
Total 2019		32.265.847,00 euro	23.429.797,00 euro
2020	399(2019)CU1 2020 ROMÂNIA OP 136(2020)CU2 2020 ROMÂNIA OP 244(2020)CU3 2020 ROMÂNIA OP	10.386.366,40 euro 10.386.366,40 euro 5.193.183,20 euro	10.386.366,40 euro 7.134.246,49 euro
Total 2020		25.965.916,00 euro* 17.520.612,89 euro	17.520.612,89 euro
2021	439(2020)CU1 2021 ROMÂNIA OP 097(2021)CU2 2021 ROMÂNIA OP 229(2021)CU3 2021 ROMÂNIA OP	13.070.868,8 euro 13.070.868,8 euro 6.535.434,4 euro	13.070.868,8 euro 13.070.868,8 euro 6.535.434,4 euro
Total 2021		32.677.172,00 euro	32.677.172,00 euro
2022	345(2021)CU1 2022 ROMÂNIA OP	28.635.936 euro	28.635.936 euro

Total 2022	28.635.936 euro	28.635.936 euro
TOTAL (2019+2020+2021+2022)		102.263.517,89 euro

* *AJUSTARE acordată de ESA (ESA/AF(2020)45)*

Trebuie precizat că România a plătit contribuția fixă privind finanțarea organizației și programele de cercetare fundamentală, reprezentând **cca. 20% din total**. Pentru contribuția restantă, ESA a contractat un împrumut la bancă în vederea continuării programelor la care participă industria românească, împrumutul generând astfel penalizări pentru România.

- În urma neplății acestor obligații asumate față de o organizație internațională interguvernamentală, participarea României la ESA întâmpină dificultăți cu consecințe foarte serioase pe termen scurt, mediu și lung.**

România este în pericol de a-și **compromite complet credibilitatea în ceea ce privește Acordul semnat cu Agenția Spațială Europeană, ratificat prin Legea nr. 40/1993 și prin Legea nr. 262/2011, nu numai puterea de vot.**

- Menționăm următoarele efecte urmare a neplății datoriei restante la ESA:

- scăderea factorului de retur financiar industrial;
- creșterea costurilor în achizițiile de tehnologie aerospațială și de apărare, prin creșterea riscurilor de țară;
- pierderea capacităților de înaltă tehnologie realizate și în curs de realizare (producția și testarea de sateliți și componente de sateliți, componente de rachete lansatoare, infrastructura de sol spațială, imagerie satelitară, echipamente de zbor).
- pierderi de resursă umană, diplomatică și de imagine, altele.

Conform **Convenției ESA, Art. XI, pct. 6b**, un stat membru pierde dreptul de vot în cadrul Consiliului și Comitetelor de Program ESA atunci când suma arrieratelor depășește valoarea contribuțiilor pentru anul financiar curent.

Este pentru prima dată în istoria ESA, de la înființarea sa în 1975, când un Stat Membru ajunge în această situație.

Cu toate acestea, ESA a continuat să încheie contracte cu entitățile românești care au câștigat licitațiile de proiecte și care în ultimii ani au devenit foarte competitive. Astfel, ESA a încheiat și derulează contracte cu entitățile din România însumând mare parte din contribuția pe care țara noastră o are restantă. Astfel, în România pe parcursul anilor 2019, 2020, 2021 au fost returnate deja sume importante, deși contribuția nu a fost încă achitată de țara noastră. **Perpetuarea situației poate să conducă la consecințe foarte serioase ca suspendarea contractării proiectelor cu România.**

La **21 octombrie 2021**, un raport comun al Președintelui Comitetului Administrativ și Financiar (AFC) și al Președintelui Comitetului privind Politica Industrială (IPC) cu privire situația financiară a României a fost prezentat Consiliului ESA, arătând situația foarte dificilă în care se află ESA privind managementul alocațiilor financiare naționale pe programe și că nu poate fi permisă deteriorarea acestora în continuare. Prin același raport a fost menționat că situația în care un stat membru are constant restanțe financiare nu este compatibilă cu principiul solidarității și, de asemenea, raportul a indicat că perpetuarea situației poate avea consecințe serioase ca suspendarea alocării de contracte către România.

În luna **decembrie 2021**, Președintele Consiliului ESA a mandatat Directorul General ESA să discute cu autoritățile române situația României, în același timp fiind constituit în cadrul ESA un Task Force intern, care să facă propuneri pentru remedierea situației, cu scopul de:

- a se asigura că România efectuează plățile necesare pentru a-și acoperi contribuțiile financiare restante;
- a reduce expunerea financiară potențială pentru ESA și statele sale membre;
- a limita impactului asupra programelor ESA și asupra altor state membre;

- a menține activități suficiente în România pentru a continua menținerea și dezvoltarea capacităților deja existente.

Evoluții în cursul anului 2022

La **4 februarie 2022**, Directorul General ESA a adresat Prim-ministrului României o scrisoare, prin care își exprimă îngrijorarea față de situația în care se află România, având la acel moment o datorie restantă de **90 mil. euro**. Directorul General ESA și-a exprimat îngrijorarea că această situație va declanșa acțiuni ale Consiliului ESA în detrimentul României, acțiuni care ar perturba foarte mult pregătirea ședinței Consiliului ESA la nivel ministerial din noiembrie 2022 („CM22”), și ar îngreuna foarte mult discuțiile, în special în Consiliu, atât pentru România, cât și pentru ESA și ar afecta capacitatea României de a participa la programele CM22. Pentru a evita această situație dificilă este necesar ca România să recupereze dreptul de vot până în noiembrie 2022, Consiliul ESA așteptând un plan de plăți pentru contribuția restantă, plan pe care România să îl respecte întocmai.

Contribuția neachitată a României pentru programe însumează 102,27 mil. euro pentru perioada 2019-2022, iar achitarea celor **63 mil. euro** până în **19 octombrie 2022** menține dreptul de vot doar până la **31 ianuarie 2023**, termenul primei facturi din 2023 pentru programele ESA.

La **22 februarie 2022**, la ședința Comitetului Administrativ și Financiar (AFC), statele membre au solicitat în urgență României să transmită planul de plăți până la Consiliul ESA din **16-17 martie 2022**, cel puțin pentru suma necesară recuperării dreptului de vot. În cazul neprezentării acestui plan de plăți, Consiliul ESA va lua măsuri care pot fi de suspendare a accesului organizațiilor din România la licitațiile ESA (mai mult de 200 prevăzute pentru anul în curs) precum și alte măsuri pe care nu le putem dimensiona în acest moment.

La **24 februarie 2022**, la ședința Comitetului privind Politica Industrială (IPC), ESA a reiterat faptul că este așteptat din partea României planul de plăți pentru achitarea contribuțiilor restante până la Consiliul ESA din **16-17 martie 2022**.

La **11 Martie 2022**, o delegație ESA condusă de domnul Jean Max Puech, Director servicii interne în cadrul ESA, s-a deplasat la București pentru o întâlnire cu domnul Marcel-Ioan Boloș, ministrul cercetării, inovării și digitalizării de la acea dată. Domnul Puech a subliniat că situația României este un **motiv de îngrijorare pentru ESA și statele membre** și că, în cazul în care situația nu este remediată într-un timp foarte scurt, **Consiliul ESA va trebui să ia măsuri specifice, care vor afecta ecosistemul românesc**. Domnul ministru Boloș a asigurat delegația ESA că la nivel intern se fac toate eforturile pentru remedierea situației într-un timp cât mai scurt și **a fost agreat ca România să achite până la sfârșitul lunii martie 2022 întreaga suma alocată contribuției fixe la ESA pentru anul 2022, de 10,79 mil euro**, pentru a reduce suma necesară recuperării dreptului de vot până la Consiliul ESA la nivel ministerial din noiembrie 2022, iar diferența pentru achitarea contribuției restante pe programe să fie solicitată la prima rectificare bugetară pentru anul 2022.

La Consiliul ESA din **16-17 martie 2022**, în ședința restrânsă în care sunt discutate subiectele cu un grad mare de sensibilitate, ESA a prezentat concluziile vizitei la București, iar unele state membre au exprimat îngrijorarea cu privire la impactul pe care situația României îl are asupra lor și au dorit să știe dacă ESA încheie în continuare contracte cu entitățile românești. Directorul ESA pentru Politică Industrială a răspuns că încă nu a fost luată o decizie cu privire la suspendarea încheierii de contracte cu România, așteptându-se din partea României cât mai curând și, în orice caz, înainte de următorul Consiliu ESA din **14-15 iunie 2022** un plan de plăți asumat de Guvernul României. Din nefericire, nici la Consiliul ESA din 14-15 iunie 2022, România nu a prezentat planul de plăți în mod formal.

În lipsa prezentării planului de plăți de către România, la solicitarea statelor membre, **ESA a propus la 24 mai 2022 Comitetului Administrativ și Financiar al ESA să recomande Consiliului ESA spre adoptare la 12 iulie 2022 o decizie prin care în lipsa prezentării de către România a unui plan de plăți asumat până la 31 iulie 2022 și nerecuperarea dreptului de vot până la Consiliul ESA din 19 octombrie 2022, vor fi implementate o serie de măsuri dintre care menționăm:**

- **României nu i se va permite să participe la programele ESA** care vor fi propuse la Consiliul ESA la nivel Ministerial din noiembrie 2022. De interes special pentru România este Programul de Securitate care este în pregătire și vizează provocările recente de securitate din regiune, care sunt de interes special pentru România, având în vedere situarea sa geografică;

- **Suspendarea, până la recuperarea dreptului de vot, a principiului fair-return** prin care contribuția financiară a României se poate returna integral în țară sub formă de contracte încheiate între ESA și persoane juridice române, în urma licitațiilor deschise;
- Pentru perioada în care România nu are drept de vot contractele pentru realizarea programelor ESA vor fi acordate cu prioritate entităților care nu sunt înregistrate în România.

Mediul industrial calificat pentru a lucra în programele ESA este extrem de afectat de situația actuală iar reprezentanții acestuia au comunicat, în repetate rânduri, delegaților români în comitetele de program ESA că **nu mai sunt acceptați în consorțiile internaționale**, deoarece coordonatorii acelor consorții au primit instrucțiuni din partea statelor de care aparțin să nu mai includă parteneri români pentru a nu risca respingerea de către ESA a întregii propuneri de proiect.

De asemenea menționăm **pierderea capacităților de înaltă tehnologie realizate și în curs de realizare, pierderi de resursă umană, diplomatică și de imagine, fiind grav afectată credibilitatea României la nivel internațional.**

2.3 Schimbări preconizate

Prin plata contribuției restante, România își respectă, în primul rând, angajamentele rezultate din Legea nr. 262/2011 pentru ratificarea Acordului dintre România și Agenția Spațială Europeană (ESA) privind aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și termenii și condițiile aferente, semnat la București la 20 ianuarie 2011, pentru aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene, semnată la Paris la 30 mai 1975, pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și Agenția Spațială Europeană privind protecția și schimbul de informații clasificate, semnat la Paris la 19 august 2002, lege care reprezintă și angajamentul legal în temeiul căruia România este obligată, în continuare, să prevadă în bugetele de stat viitoare credite destinate unor acțiuni multianuale.

Prin plata integrală a contribuției financiare restante a României pentru perioada 2019-2022 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA), România evită efectele negative menționate mai sus și își recapătă dreptul de vot. Nu în ultimul rând, România își poate recăpăta imaginea de membru responsabil și de încredere în cadrul ESA.

Urmare a plății contribuției restante la ESA se asigură implementarea obiectivului strategic al MCID **II.4. "Susținerea dezvoltării de proiecte strategice de cercetare-dezvoltare" "în domeniul legat de spațiu și securitate și al tehnologiilor spațiale, inclusiv al proiectelor de colaborare cu ESA (European Space Agency)"** dar și obiectivul pe termen mediu al Ministerului Apărării Naționale **"II. Creșterea relevanței strategice a României în cadrul NATO și UE"** prin **"promovarea profilului României ca pilon de securitate și stabilitate în regiune, monitorizarea, stimularea și asigurarea progreselor determinante în ceea ce privește consolidarea posturii aliate de descurajare și apărare în Sud-Estul Europei și regiunea Mării Negre pe toate cele cinci componente operaționale (terestru, aerian, maritim, cibernetic și spațial)"**, ambele prevăzute în **Programul de Guvernare 2021-2024 "Coalitia pentru reziliență, dezvoltare și prosperitate"** adoptat prin **Hotărârea Parlamentului României nr. 42/2021 pentru acordarea încrederii Guvernului.**

Textul proiectului de hotărâre de guvern prevede că se aprobă **plata sumei de 521.543.941 lei**, reprezentând contribuția financiară restantă a României pentru perioada 2019-2022 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA).

Plata sumei de **521.543.941 lei**, se realizează potrivit următorului calendar de plăți:

- a) Prima tranșă, în valoare de 321.300.000 lei, se realizează până la data de 19 octombrie 2022;

b) A doua tranșă, în valoare de 200.243.941 lei, se realizează până la data 31 decembrie 2022.

2.4 Alte informații

Prezentului proiect de act normativ i se atașează Anexa 1 - Rezultatele participării naționale în Programele ESA, care atestă calitatea și cantitatea participării României la programele ESA și beneficiile apartenenței României la organizația europeană.

Secțiunea a 3-a:

Impactul socioeconomic

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ
Achitarea contribuției restante pentru perioada 2019-2022 menține și creează noi locuri de muncă de înaltă calificare în cadrul celor 294 de entități românești eligibile pentru a încheia contracte cu ESA, asigură un retur garantat și un factor de multiplicare semnificativ.

3.2 Impactul social

Crearea de noi locuri de muncă și menținerea celor existente și motivarea tinerilor cercetători să rămână în țară pentru a lucra în cadrul proiectelor pentru dezvoltarea programelor de înaltă tehnologie ale ESA.

Prin plata contribuției ne asigurăm că societățile românești care au aplicat la programele ESA nu vor părăsi România pentru a aplica din partea altui stat membru și astfel se păstrează, respectiv majorează numărul de angajați și colaboratori în domeniul cercetării spațiale.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4 Impactul macroeconomic

Pe măsură ce spațiul devine din ce în ce mai integrat în viața de zi cu zi a cetățenilor, activitățile și capacitățile spațiale sprijină competitivitatea industrială, creșterea economică și inovarea, fiind esențiale pentru economia europeană și producând efecte dincolo de sectorul aerospațial.

Investițiile statelor membre în programele ESA generează o succesiune de impacturi economice, și anume directe, indirecte și induse. Infrastructura spațială oferă, de asemenea, servicii publice esențiale și este un facilitator pentru alte domenii. Prin urmare, valoarea adăugată este generată de veniturile care sunt susținute în mod unic de sistemele spațiale.

Programele ESA se adresează celor mai mari provocări din știință și tehnologie prin promovarea excelenței științifice europene, bazându-se pe 50 de ani de experiență și pregătindu-se pentru deceniile viitoare, având impact strategic la nivel global și producând, de asemenea, beneficii științifice și tehnologice mult dincolo de obiectivele programelor, precum și numeroase impacturi societale. În plus, cheltuielile ESA în industrie și mediul academic influențează întreaga economie, sprijinind industriile critice, creând noi afaceri și locuri de muncă, precum și atrăgând studenți către știință și inginerie.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Pentru fiecare euro investit de guverne în programele ESA, studiile au arătat un factor de multiplicare în economie între 4 (beneficii industriale directe) și 16 (prin efectul de propagare în alte zone ale economiei).

Investițiile în programele ESA generează, de asemenea, venituri guvernamentale semnificative deoarece contribuțiile la programele ESA sunt returnate guvernelor sub diferite forme dintre care menționăm: impozit pe venit, impozite pe produse (inclusiv taxa pe valoarea adăugată) și contribuții la asigurările sociale.

Impactul economic al investiției în domeniul spațial are rezultate foarte bune în comparație cu alte sectoare industriale cheie, ceea ce demonstrează performanța puternică a industriei spațiale în crearea de valoare adăugată pentru economie. De asemenea, ESA stimulează inovarea și afacerile. Fiecare euro investit de guverne în programele ESA atrage până la 2,8 euro de investiții suplimentare din partea terților.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

În prezent, sunt înregistrate și admise pentru a încheia contracte cu ESA mai mult de 294 de entități românești (private și de stat, din industrie, cercetare și universități). Dintre acestea, cele care se califică pentru a încheia contracte sunt în procent de 80% industrie și 20% institute/universități. Achitarea contribuției restante și o situație de stabilitate pentru următorii ani sprijină funcționarea acestor entități și motivează personalul pentru a rămâne în țară, având posibilitatea să lucreze în programele de înaltă tehnologie ale ESA.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Prin fondul ESA s-au finanțat și se finanțează o serie de proiecte românești cu impact în domeniul mediului și al climei, după cum urmează:

a) *Earth Watch/THRUTHS - Traceable Radiometry Underpinning Terrestrial and Helio Studies*

Misiune de avangardă pentru studiul schimbărilor climatice considerată ca suport esențial pentru comunitatea științifică mondială. Sarcina utilă - instrument hiperspectral pentru furnizarea de date de referință privind radiația solară, incidența și reflectate în scopul calibrării altor instrumente de observare. Este pentru prima dată când România este implicată în faza de dezvoltare a unei misiuni științifice de asemenea complexitate. Lansarea misiunii este planificată pentru 2026.

b) *Copernicus/SENTINEL 5-P*

Satelitul Sentinel 5-P a fost lansat în toamna anului 2017 și începând din anul 2018 furnizează informații în coloană despre structura atmosferei, măsurând constituenți precum: NO₂, SO₂, O₃, CH₄ și H₂CO.

c) *Copernicus/SENTINEL-2 - Exploatarea datelor provenite de la sateliții SENTINEL-2*

Activități desfășurate de Terrasigna SRL: Sistem de monitorizare în timp aproape real, a tăierilor de pădure, folosind imagini satelitare. Sistemul a fost integrat în prima variantă a portalului Inspectorul Pădurii (inspectorulpadurii.ro), actualul SUMAL 2.0 - Inspectorul Pădurii. Au fost detectate și publicate în portal 5932 de evenimente de tăiere de pădure, în intervalul noiembrie 2016 - iunie 2017. Suprafața totală de pădure tăiată fiind de 8349 ha. Dintre aceste tăieri, în marea lor majoritate cu avize legale, au fost identificate și o serie de tăieri ilegale. Portalul asociază fiecărui eveniment de tăiere un aviz legal, atunci când acesta este emis. Lipsa acestui aviz reprezintă o tăiere ilegală, iar o parte dintre acestea au fost identificate și de către Gărzile Forestiere.

d) *EOEP*/ADM-Aeolus și EarthCARE*

Misiunile sateliților ADM-Aeolus (pentru măsurarea direcției și vitezei vântului în atmosfera înaltă) și EarthCARE (pentru caracterizarea aerosolilor și norilor, precum și măsurarea radiației). Activități desfășurate de INCD pentru Optoelectronică (INOE) Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Aerospațială Elie Carafoli (INCAS-București). Dezvoltarea unui sistem lidar hiperspectral aeropurtat, care să măsoare proprietățile fizice și optice ale particulelor aflate în suspensie în troposferă, precum și ale norilor, folosind o tehnologie de ultimă oră, de înaltă

rezoluție spectrală. România va dispune de cel mai avansat sistem lidar aeropurtat din lume, care va participa în anii următori la multe campanii științifice nu doar în România, ci pe tot globul. Datorită acestui lidar aeropurtat, avionul românesc de cercetare ATMOSLAB a fost selectat ca singura platformă exploratorie aeropurtată care va deservi infrastructura de cercetare europeană ACTRIS (Aerosols, Clouds and Trace gases Research InfraStructure).

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

România alocă fonduri de CDI prin ESA, având următoarele avantaje majore:

- a) Asigurarea de activități pentru organizațiile din România în programe de cea mai înaltă tehnologie – programele spațiale europene;
- b) Accesul organizațiilor din România la tehnologiile din patrimoniul ESA pentru dezvoltarea și promovarea capacității naționale de cercetare, educaționale și industriale în domeniile spațial, aeronautic, securitate și alte domenii conexe;
- c) Asigurarea obținerii de rezultate ale cercetării clare și cuantificabile, prin standardele spațiale ESA;
- d) Asigurarea viabilității tehnologice la nivel înalt pentru cercetarea și industria din România;
- e) Identificarea de nișe de cercetare, tehnologice și industriale la nivel național, european și internațional
- f) Formarea și pregătirea multidisciplinară de specialiști și crearea de locuri de muncă de înaltă calificare.
- g) Realizarea de producție științifică de vârf și creșterea nivelului de calitate al cercetării de bază (fundamentale) și aplicative;
- h) Dezvoltarea și diversificarea de aplicații ale cercetărilor din domeniul spațial în activități industriale, aplicații socio-economice și educaționale.
- i) Utilizarea tehnologiilor spațiale pentru noi domenii (expl. inteligență artificială, comunicații cuantice);
- j) Asigurarea suportului pentru aplicarea directivelor europene la nivel național (monitorizarea terenurilor agricole - subvenții agricole, monitorizarea pădurilor/identificarea despăduririlor, monitorizarea poluării, etc.);
- k) Asigurarea răspunsului la creșterea continuă a nevoilor societății din punct de vedere al eficientizării și securității pentru servicii (aplicații bazate pe tehnologii spațiale) de poziționare și navigație (navigație și poziționare aeriană, maritimă, feroviară și terestră).

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Dezvoltarea durabilă reprezintă o preocupare constantă pentru ESA, care are responsabilitatea de a-și folosi tehnologia pentru dezvoltarea în continuare a omenirii. ESA a dezvoltat deja o gamă largă de programe care vor ajuta la atingerea *Obiectivelor de dezvoltare durabilă* pentru întreg Pământul.

În anul 2015 țările lumii s-au reunit pentru a continua numeroasele succese în domeniul dezvoltării durabile din ultimii 15 ani anteriori anului 2015 și pentru a merge mai departe către alte noi obiective. Noul lor set de obiective, Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD), urmărește să pună capăt sărăciei și foametei până în 2030. Prin plata contribuției la fondul ESA de proiecte de cercetare, România participă în mod direct la multiplele proiecte de cercetare spațială care urmăresc îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă (Sursa: https://www.esa.int/Enabling_Support/Preparing_for_the_Future/Space_for_Earth/ESA_and_the_Sustainable_Development_Goals).

3.9 Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	521.543,941					
a) buget de stat, din acesta:	521.543,941					
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
iii. active nefinanciare	521.543,941					
iv. transferuri-cotizații	521.543,941					
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						

i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
iii. active nefinanciare						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	0	161.678,621	161.678,621	161.678,621	-	485.035,863
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	<p>ESA, prin politica sa industrială, garantează statelor membre care au încheiat perioada de tranziție un retur minim de 93%, raportat la contribuția restantă reprezintă 485.035.865 Ron. Pentru Statele care au dificultăți în a atinge acest coeficient de retur, se instituie un Task Force pentru Politică Industrială, luându-se măsurile de sprijin adecvate. România încheie perioada de tranziție în luna iulie 2022.</p> <p>În perioada 2013 - martie 2022, conform bazei de date a ESA, au fost încheiate contracte în România în valoare de 140 milioane euro în 2013 - 872.048 euro, în 2014- 6.903.544 euro în 2015 - 11.667.504 euro, în 2016 - 12.837.224 euro, în 2017 - 17.349.313 euro, în 2018 - 15.608.932 euro, în 2019 - 23.483.712 euro, în 2020 - 32.207.141 euro, în 2021 - 13.296.878 euro, ianuarie-martie 2022 - 5.794.493 Euro.</p> <p>În perioada 2013-2018 contribuțiile au fost achitate integral în valoare de 162.6 M Euro, dintre acestea 48.36 M Euro au fost achitate la sfârșitul anului 2021 nefiind încă date disponibile privind contractele încheiate în urma achitării acestor sume. În perioada 2019-2022, pentru care contribuțiile au fost achitate parțial în valoare de 51.4 M Euro (în principal contribuțiile obligatorii), au fost încheiate contracte în valoare de 74.8 M Euro.</p> <p><u>După Consiliul ESA la nivel ministerial din noiembrie 2019 participarea tuturor statelor în programele opționale ESA a crescut semnificativ, inclusiv contribuția României pentru anii 2019-2022, iar pentru sumele restante achitate de către România, ESA va încheia ulterior contracte cu entitățile românești.</u></p>					
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						

- a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;
- b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

4.8 Alte informații

Secțiunea a 5-a:

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Lege nr. 262 din 7 decembrie 2011 pentru ratificarea Acordului dintre România și Agenția Spațială Europeană (ESA) privind aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și termenii și condițiile aferente, semnat la București la 20 ianuarie 2011, pentru aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene, semnată la Paris la 30 mai 1975, pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și Agenția Spațială Europeană privind protecția și schimbul de informații clasificate, semnat la Paris la 19 august 2002.

5.6. Alte informații

În perioada 2013-2021 au fost adoptate următoarele acte normative privind plata contribuției României la fondul ESA:

- a) Hotărârea Guvernului nr. 830/2013 pentru stabilirea contribuției financiare a României pentru programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- b) Hotărârea Guvernului nr. 1146/2014 pentru aprobarea contribuției financiare a României pentru programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- c) Hotărârea Guvernului nr. 1018/2015 pentru stabilirea contribuției financiare a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- d) Hotărârea Guvernului nr. 799/2016 pentru stabilirea contribuției financiare a României în anul 2016 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);

- e) Hotărârea Guvernului nr. 870/2020 privind plata parțială a contribuției financiare restante a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- f) Hotărârea Guvernului nr. 1108/2020 privind a doua plată parțială a contribuției financiare restante a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- g) Hotărârea Guvernului nr. 1.150/2021 privind plata contribuției financiare restante pentru anul 2018 și plata parțială a primei tranșe a facturii pentru anul 2019 a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- h) Hotărârea Guvernului nr. 1267/2021 privind aprobarea celei de-a doua plăți parțiale a contribuției financiare restante a României pentru anul 2019 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);

Secțiunea a 6-a:

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.

Proiectul de hotărâre are caracter individual și, potrivit art. 6, alin. (2), lit. a) din HG nr. 561/2009 și al art. 3, lit. a) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, astfel că acesta nu este supus procedurii de transparență decizională (consultare publică și dezbatere publică).

6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6.5 Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ va fi avizat de Consiliul Legislativ.

6.6 Alte informații

Nu e cazul.

Secțiunea a 7-a:

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării.

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

Secțiunea a 8-a:

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

8.2 Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de *HOTĂRÂRE privind plata integrală a contribuției financiare restante a României pentru perioada 2019-2022 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA)*.

MINISTRUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII

SEBASTIAN-IOAN BURDUJA

Avizăm favorabil:

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

BOGDAN-LUCIAN AURESCU

**MINISTRUL JUSTIȚIEI
CĂTĂLIN-MARIAN PREDOIU**

**MINISTRUL FINANTELOR
ADRIAN CĂCIU**